

Algemene regel “overgangsbepaling obstakels langs waterlopen”

Artikel 1 Gebouwen

1. Vrijstelling wordt verleend van het verbod, bedoeld in artikel 3.1 van de Keur, voor het behouden van gebouwen, gebouwd voor 1 januari 2010, in de beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam.
2. De voorschriften van een eerder verleende vergunning gelden als maatwerkvoorschriften bij deze algemene regel.
3. Wijziging of uitbreiding van het gebouw is niet toegestaan, met uitzondering van wijzigingen als bedoeld in artikel 2, vierde tot en met negende lid, van bijlage 2 bij het Besluit omgevingsrecht.

Artikel 2 Particuliere tuinen

1. Vrijstelling wordt verleend van het verbod, bedoeld in artikel 3.1 van de Keur, voor het behouden van eenvoudig verplaatsbare of te verwijderen objecten in de beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam, op percelen die op 1 januari 2010 de bestemming wonen hadden.
2. Vrijstelling wordt verleend van het verbod, bedoeld in artikel 3.1 van de Keur, voor het behouden van eenvoudig verplaatsbare of te verwijderen objecten in de beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam, op bouwvlakken die op 1 januari 2010 zijn ingericht als tuin binnen een perceel dat de bestemming agrarisch heeft.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op percelen waarbij het onderhoud vanaf de kant plaatsvindt en er in de beschermingszone aan weerszijden van de waterloop minder dan 3 meter vanaf de insteek obstakelvrij beschikbaar is.
4. De voorschriften van een eerder verleende vergunning gelden als maatwerkvoorschriften bij deze algemene regel.
5. Het waterschap kan bij maatwerkvoorschrift bepalen dat het object binnen een daarbij bepaalde termijn moet worden verwijderd.

Artikel 3 Overige obstakels

1. Vrijstelling wordt verleend van het verbod, bedoeld in artikel 3.1 van de Keur, voor het behouden van obstakels in de beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam, die zijn aangebracht voor 1 januari 2010.
2. De in lid 1 bedoelde vrijstelling vervalt op een bij maatwerkvoorschrift vast te stellen tijdstip.
3. De voorschriften van een eerder verleende vergunning gelden als maatwerkvoorschriften bij deze algemene regel.

Artikel 4 Eenvoudig te verwijderen obstakels in beschermingszone B

1. Vrijstelling wordt verleend van het verbod, bedoeld in artikel 3.1 van de Keur, voor het plaatsen en behouden van eenvoudig te verwijderen obstakels in beschermingszone B van een oppervlaktewaterlichaam.
2. De voorschriften van een eerder verleende vergunning gelden als maatwerkvoorschriften bij deze algemene regel.
3. Het waterschap kan maatwerkvoorschriften stellen over de locatie, omvang en verplaatsbaarheid van de obstakels.
4. Het waterschap kan bij maatwerkvoorschrift bepalen dat het obstakel binnen een daarbij bepaalde termijn wordt verwijderd.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Ad artikel 1 lid 1 en 3: Het begrip gebouw is ontleend aan de Woningwet: een bouwwerk dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. Voor het begrip bouwwerk in deze definitie wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Een bouwwerk is elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren. Hiermee wordt geborgd dat in deze algemene regel de begrippen worden gehanteerd die gebruikelijk zijn in het omgevingsrecht.

Als peildatum is 1 januari 2010 gekozen, zijnde het eerste jaar na inwerkingtreding van de Waterwet. Op basis van luchtfoto's bepaalt het waterschap of het betreffende bouwwerk voor 1 januari 2010 is geplaatst of erna.

Het gebouw mag worden behouden in de staat zoals het zich op 1 januari 2010 bevond.

Wijzigingen en uitbreidingen van het gebouw en sloop en nieuwbouw op dezelfde locatie zijn niet toegestaan. Alleen kleinschalige bouwactiviteiten die het beheer en onderhoud van de waterloop niet kunnen hinderen, zoals dakramen en zonnepanelen, zijn toegestaan op grond van het vierde lid (artikel 2 van bijlage 2 Besluit omgevingsrecht).

Artikel 2

Ad artikel 2 lid 1 en 2: Obstakels zijn eenvoudig verplaatsbaar of te verwijderen indien hiervoor eenvoudige (algemeen beschikbare) hulpmiddelen voor zijn in te zetten om dit te bewerkstelligen. Bijvoorbeeld met inzet van eenvoudig gereedschap maar ook met inzet van mechanische apparatuur zoals een kettingzaag.

Ad artikel 2 lid 3: De vrijstelling is niet van toepassing op percelen waarbij er onvoldoende ruimte beschikbaar is om het onderhoud veilig en doelmatig vanaf de kant uit te voeren. Van onvoldoende ruimte is sowieso sprake als het onderhoud handmatig vanuit de waterloop gebeurt.

Bescherming huidig en toekomstig beheer en onderhoud

Bij de percelen die onder artikel 2 lid 1 en 2 vallen wordt, als het onderhoud kan plaatsvinden zonder de objecten te verwijderen, de beschermingszone zoals die is vastgelegd in de legger vervangen door een beschermingszone met een lichter keurregiem (beschermingszone B). De beoordeling hiervan vindt plaats in het kader van 'wijzer onderhoud'. Dit wordt verder toegelicht bij artikel 3. Reden voor de aanwijzing als beschermingszone B is dat de betreffende beschermingszones voor het uitvoeren van beheer en onderhoud aan de waterloop volgens de uitgangspunten van Wijzer Onderhoud vooralsnog niet worden benut. Hiermee worden onnodige beperkingen voorkomen zonder dat het voor het waterschap onmogelijk wordt gemaakt om in de toekomst toch de zone voor beheer en onderhoud te benutten.

Als na beoordeling door het waterschap blijkt dat onderhoud niet mogelijk is zonder bepaalde obstakels te verwijderen, dan zal het waterschap bij maatwerkvoorschrift bepalen dat die objecten binnen een bepaalde termijn moeten worden verwijderd. De betreffende delen van de beschermingszone worden vanzelfsprekend niet als beschermingszone B aangewezen. Dit geldt ook voor het gedeelte van de beschermingszone dat gebruikt moet worden om de waterloop te kunnen inspecteren.

Artikel 3

Of een obstakel dateert van voor 2010 wordt zoveel mogelijk bepaald op basis van luchtfoto's. Bomen en struiken en hekwerken zijn over het algemeen goed zichtbaar op luchtfoto's. Dit geldt niet voor kleinere obstakels zoals bijvoorbeeld hydranten. Van de kleinere obstakel zal de eigenaar zelf aannemelijk moeten maken dat het een obstakel betreft van voor 2010. Bijvoorbeeld op basis van een factuur.

Wijzer onderhoud

Waterschap Aa en Maas gaat het onderhoud meer toekomstbestendig maken. Het waterschap doet dit geleidelijk en in goed overleg met de omgeving. Per onderhoudsvak gaat het waterschap het gesprek aan met aangrenzende eigenaren en maakt daarbij afspraken over onder andere rijrichting, maaiselverwerking en obstakels in de beschermingszone. Dit proces noemen we Wijzer Onderhoud. In het kader van Wijzer Onderhoud wordt voor obstakels van voor 1 januari 2010 het principe gehanteerd "we rijden niet door tuinen, tenzij ...". Voor tuinen met obstakels van voor 1 januari 2010 betekent dit dat voor de percelen die vallen onder artikel 2 lid 3 allereerst wordt gekeken of de onderhoudssituatie veilig kan worden gemaakt door relatief eenvoudige aanpassingen aan het oppervlaktewaterlichaam. Als dit mogelijk is, wordt de beschermingszone zoals die is vastgelegd in de legger omgezet in een beschermingszone B. Als dit niet mogelijk is, dan zal er minimaal 3 meter ruimte in de tuin moeten worden vrij gemaakt t.b.v. het uitvoeren van het onderhoud aan de waterloop. Het uitgangspunt hierbij is een beschermingszone van 5 meter breed. Afhankelijk van de benodigde manoeuvreerruimte en bestaande obstakels zijn er mogelijkheden om minder dan 5 meter vrij te maken. In een bocht is over het algemeen bijvoorbeeld meer manoeuvreerruimte nodig dan op het rechte stuk.

Wanneer de benodigde onderhoudsruimte in beeld is gebracht, is duidelijk welke obstakels in de beschermingszone het onderhoud hinderen en/of onveilig maken. In overleg met de betrokkenen worden, in het kader van wijzer onderhoud, afspraken gemaakt over de te verwijderen/verplaatsen obstakels. Hierbij zijn er twee mogelijkheden:

- 1) In de volledige beschermingszone van 5 meter breedte alle obstakels verwijderen die niet in overeenstemming zijn met de huidige regelgeving.*
- 2) Vanaf de insteek minimaal 3 meter¹ geheel obstakelvrij maken.*

Voor obstakels van na 1 januari 2010 is de huidige regelgeving van toepassing en kan geen gebruik worden gemaakt van deze algemene regel.

De afspraken over de wijze van onderhoud door het waterschap (zoals rijrichting en de zijde van de waterloop die de vrijkomende specie moet ontvangen) worden per brief vastgelegd. De termijn waarbinnen de obstakels verwijderd moeten worden – oftewel de einddatum van de tijdelijke vrijstelling – wordt bij maatwerkvoorschrift vastgesteld. Een maatwerkvoorschrift is, anders dan een brief, een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Tegen het maatwerkvoorschrift staat bezwaar en beroep open.

Aan het verwijderen van obstakels wordt in principe een termijn gesteld van 7 jaar (overeenkomstig de 7-jaarcyclus voor groot onderhoud). Indien niet binnen de gestelde termijn de obstakels overeenkomstig het maatwerkvoorschrift zijn verplaatst/verwijderd, dan wordt handhavend opgetreden.

---

¹ Indien de benodigde onderhoudsruimte die tijdens het proces Wijzer Onderhoud in beeld is gebracht, minder bedraagt dan 5 meter, dan is het noodzakelijk om dat deel van de beschermingszone volledig obstakelvrij te maken. De benodigde onderhoudsruimte is altijd minimaal 3 meter en maximaal 5 meter. Bijvoorbeeld wanneer de benodigde onderhoudsruimte minimaal 4 meter is, dan kan men kiezen tussen mogelijkheid 1 en het volledig obstakelvrij maken van minimaal 4 meter.

Bij waterlopen met beperkte bovenbreedte kan in sommige gevallen gekozen worden voor enkelzijdig onderhoud. Als dit blijkt tijdens het proces Wijzer Onderhoud, dan hoeven slechts aan een zijde de obstakels verwijderd te worden (overeenkomstig mogelijkheid 1 of 2). Als betrokkenen hierover geen consensus bereiken dan zal het waterschap hierin een keuze maken en kiezen voor de meest doelmatig optie.

Artikel 4

Naar aanleiding van het proces Wijzer onderhoud worden delen van de beschermingszone langs een A-waterloop waar eenvoudig te verplaatsen obstakels van vóór 1 januari 2010 aanwezig zijn, maar waar via afspraken met de perceeleigenaren het onderhoud van de watergang goed geborgd kan worden, op de legger aangewezen als beschermingszone B. In beschermingszone B is het toegestaan om de bestaande obstakels te behouden en mogen nieuwe, eenvoudig te verplaatsen obstakels worden geplaatst. Om de mogelijkheden voor toekomstig groot onderhoud te behouden, kan het waterschap wel maatwerkvoorschriften stellen over de locatie, omvang en verplaatsbaarheid van de obstakels. Ook kan het waterschap bij maatwerkvoorschrift bepalen dat het obstakel binnen een bepaalde termijn moet worden verwijderd.